

13.6.2025

Styrelsen

Sammanträdestid: 13.6.2025 kl. 9:00 - 12.20

Sammanträdesplats: Blå salongen

Medlemmar Sara Kemetter, ordförande
Robert Mansén, vice ordförande, via länk
Sandra Listherby, ledamot, via länk
Birger Forsberg, ledamot, § 52-53
Edvard Johansson, ledamot
Erika Boman, ledamot

Övriga deltagare

Jun Nagamori, chefsöverläkare, § 51
Sandra Rasmussen, verksamhetsstrateg, § 50
Ulrika Österlund, ekonomichef
Terese Åsgård, avtals- och lönespecialist, § 52
Knut Lönnroth, landskapsläkare

Föredragande

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör

Ärenden som behandlats

§ 48-53

Undertecknande av protokollet

Sara Kemetter
Ordförande

Solveig Gestberg
Protokollförare

13.6.2025

Styrelsen

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör
Föredragande

Protokolljustering

Mariehamn den 16 juni 2025.

Edvard Johansson

Protokollet finns till påseende

Protokollet finns till påseende på www.ahs.ax från den 17.6.2025

Styrelsen

Sammanträdestid 13.6.2025 kl. 9:00

Sammanträdesplats Blå salongen

§ 48 Sammanträdetts konstituerande	1
§ 49 VIS information	2
§ 50 Projekt för att stärka digitaliseringen	3
§ 51 Extern vård utanför Åland	5
§ 52 Ärenden för kännedom	7
- Svar till SÅUD	8
- Avgörande från ÅFD	9
§ 53 Tjänsteförändringar, beslut per capsulam	28

13.6.2025

Styrelsen

§ 48

Sammanträdets konstituerande

Offentligt

Konstaterades att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

Protokolljustering

Till protokolljusterare valdes Edvard Johansson.

Föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes med följande tillägg:

- Tillägg till § 52 Ärenden för kännedom: Avgörande från ÅFD, förvaltningstvistemål som gäller offentligrättslig betalningsskyldighet och hemkommunens ansvar för uppkommen bäddavgift.

13.6.2025

Styrelsen

AHS/155/2024

§ 49 VIS information

Offentligt

Beredare Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

- Projektstatus
- Highlights

Föredras under sammanträdet.

Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunens förslag

ÅHS styrelse antecknar informationen för kännedom.

Beslut Styrelsen antecknar informationen för kännedom.

Bilagor Dokumentation och beskrivning av införande VIS - sekretessbelagd

13.6.2025

Styrelsen

AHS/233/2025

§ 50 Projekt för att stärka digitaliseringen

Offentligt

Beredare Verksamhetsstrateg Sandra Rasmussen

Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunens förslag

ÅHS styrelse antecknar informationen för kännedom.

Beslut Styrelsen antecknar informationen för kännedom.

Beslutshistorik

Ledningsgruppen 6.6.2025 § 92

Beredare Verksamhetsstrateg Sandra Rasmussen

Digitaliseringen inom Ålands hälso- och sjukvård är avgörande för att förbättra vårdkvaliteten, öka effektiviteten och säkerställa en hållbar och personcentrerad vård. I den strategiska planen för 2025-2028 konstateras att ÅHS förmåga att ta tillvara möjligheterna med digitalisering behöver stärkas. Kompetensen gällande digitala verktyg och teknologier och hur digitala processer integreras i dagliga verksamheter behöver öka. Även kompetensen gällande förändringsledning och att leda och delta i utvecklingsprojekt behöver stärkas. Fokus när det gäller digitalisering är planerat att ligga inom primärvårdens verksamhetsområde.

Mot bakgrund av ovanstående har ett projekt med syfte att stärka kunskapen om digitalisering, öka medarbetarnas möjligheter att delta i utvecklingsarbete samt stärka organisationens förmåga att driva utvecklingsprojekt och hantera framtida vårdbehov planerats.

Ålands landskapsregering har 23.5.2025 beslutat att inom ramen för Ålands strukturfondsprogram godkänna ett bidrag om 100%, dock högst 358.542 euro, för projekttiden som är 1.1.2026 - 31.12.2028.

Förväntade resultat av projektet är bl.a.:

1. Förbättrad kunskap om digitalisering hos medarbetare
 - Medarbetare inom ÅHS har den nödvändiga kunskapen om digitalisering för att effektivt kunna utveckla verksamhetsmodeller i sitt dagliga arbete.

13.6.2025

Styrelsen

AHS/233/2025

- Effektiv digitalisering ökar möjligheten att möta ett ökat/förändrat vårdbehov i framtiden.
- 2. En plan för utveckling av digitala tjänster mellan ÅHS och invånare
 - Begreppen inom digitalisering är definierade inom ÅHS.
 - En plan för digital utveckling som är i linje med den strategiska plan för 2040 som Ålands landskapsregering tar fram.
- 3. En för ÅHS anpassad projektmodell och kunskap om strukturerat projektarbete
 - En generell modell för ÅHS som omfattar processmodell, styrdokument, beskrivning av organisation och roller inom ett projekt.
 - Möjlighet för medarbetare att utveckla sin kunskap i att driva strukturerat utvecklingsarbete genom att arbeta enligt den för ÅHS framtagna projektmodellen.
- 4. Den uppleva delaktigheten och engagemanget bland medarbetarna har ökat.
 - Med tillgång till utbildningarna och nya arbetsmetoder har medarbetarnas delaktighet och engagemang i utvecklingsarbetet ökat. Detta stärker organisationens kultur av kontinuerlig förbättring.
 - En bredare del av organisationens kompetens har tagits tillvara, vilket främjar en mer inkluderande och samarbetsinriktad arbetsmiljö.
 - Personalinflytandet har stärkts genom förtydligade och enhetliga arbetsmetoder som gör det lättare att initiera och delta i alla skeden av verksamhetsutvecklingen.

Primära målgrupper:

- Medarbetare inom primärvården och den specialiserade sjukvården som arbetar med mottagningsverksamhet (exkl. avdelningsvård). Fokus är främst på sjukskötare, hälsovårdare, läkare och terapeuter.
- Medarbetare inom ledande och stödjande funktioner: avdelningsskötare, vårdchefer, klinikchefer, medarbetare från it-enheten samt från ÅHS ledningsgrupp. Dessa grupper deltar särskilt i framtagande av planen för utveckling av digitala tjänster.

Verksamhetsstrateg Sandra Rasmussens förslag

Föreslås att styrelsen antecknar informationen till kännedom.

Beslut

(VS)
Enligt förslag.

13.6.2025

Styrelsen

AHS/400/2025

§ 51 Extern vård utanför Åland

Offentligt

Beredare Chefsöverläkare Jun Nagamori

Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunens förslag

ÅHS styrelse beslutar att elektiv extern vård även kan skickas till Uppsala.

Beslut ÅHS styrelse beslöt enligt förslag.

Beslutshistorik

Ledningsgruppen 6.6.2025 § 91

Beredare Chefsöverläkare Jun Nagamori

Styrelsen fattade 2024 beslut om att all elektiv vård skulle riktas mot Åbo om möjligt. Orsaken till beslutet var ökande externvårdskostnader samt att Åbo universitetssjukhus hade billigare priser än Uppsala Akademiska Sjukhus. Vården i Uppsala hade under många års tid varit tydligt dyrare än i Åbo och ÅHS har under flera år arbetat strategiskt med att flytta externvården till Åbo.

Efter välfärdsområdesreformen har dock priserna i Åbo dock ökat betydligt mer än i Uppsala. Prissättningen för vårddygnet inom kardiologi, som utgör en stor del av externvården, har exempelvis ökat kring 10% årligen mellan 2023-2025. Motsvarande ökning för kardiologin i Uppsala är 4% 2023-2024 samt 2% 2024-2025).

I samband med avtalsförhandlingar med Uppsala har ÅHS förhandlat fram en prisjustering om 10% för kardiologin samt att Uppsala tar kostnaderna för patienternas övernattningar.

Prisbilden har således förändrats till fördel för Uppsala. Ekonomin i rikets välfärdsområden har försämrats ytterligare och det är sannolikt att priserna kommer att fortsätta öka framöver.

Chefsöverläkare Jun Nagamoris förslag

13.6.2025

Styrelsen

AHS/400/2025

Styrelsen beslutar att elektiv extern vård kan skickas även till Uppsala.

Beslut (CÖL)
Enligt förslag.

13.6.2025

Styrelsen

§ 52 Ärenden för kännedom

Offentligt

- Ledningsgruppen beslut § 89 / 6.6.2025, Svar till Södra Ålands utbildningsdistrikt angående medicinering i skolorna, beslut per capsulam.
- Rekrytering av chefsöverläkare.
- Avgörande från ÅFD, förvaltningstvistemål som gäller offentligrättslig betalningsskyldighet och hemkommunens ansvar för uppkommen bäddavgift.

Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunens förslag

ÅHS styrelse antecknar informationen för kännedom.

Beslut ÅHS styrelse antecknar informationen för kännedom.

Bilagor Svar till SÅUD
Avgörande från ÅFD

Ålands hälso- & sjukvård

21.05.2026

Svar till Södra Ålands utbildningsdistrikt angående medicinering i skolorna

Ålands hälso- och sjukvård delar SÅUD:s uppfattning om att det finns ett behov av klargörande riktlinjer för hur frågor kring läkemedelsbehandling inom barnomsorg och grundskola ska hanteras på Åland.

ÅHS har nu lyft behovet av en åländsk anvisning i frågan till Ålands landskapsregering. ÅHS instämmer i att tydliga riktlinjer är nödvändiga för att minimera risken för felmedicinering samt för att skapa trygghet för såväl barn som personal inom barnomsorgen och skolan.

ÅHS bedömer att Institutet för hälsa och välfärds (THL) föreskrifter inom området skulle kunna fungera som grund även på Åland, i väntan på eller som en del av en åländsk anvisning.

ÅHS ser fram emot fortsatt samverkan i frågan och stödjer SÅUD:s initiativ att uppmärksamma behovet.

Med vänlig hälsning

Jun Nagamori
chefsöverläkare

Ålands hälso- & sjukvård

För kännedom: Ålands landskapsregering hälso och sjukvårdsbyrån.

ÅLANDS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

BESLUT

H18/2025

11.06.2025

Dnr 31/03.04.04.04.29/2022

Ärende Förvaltningstvistemål som gäller offentligrättslig betalningsskyldighet och hemkommunens ansvar för uppkommen bäddavgift

Sökande Ålands hälso- och sjukvård
ombud: advokat Jorunn Skogberg

Svarande Jomala kommun, företrädd av kommundirektören

Ansökan

Ålands hälso- och sjukvård har yrkat att Ålands förvaltningsdomstol ålägger Jomala kommun att betala bäddavgifter enligt punkterna a-h) i ansökan.

- a) **12 600** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 28.2.2022
- b) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- c) **35 280** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- d) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- e) **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- f) **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 31.10.2022
- g) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 21.10.2022
- h) Denna punkt har i och med Ålands hälso- och sjukvårds komplettering daterad 11.2.2025 lämnats tom. I den komplettering som avsett yrkandena i förvaltningstvistemålet har tvistemålet kompletterats med punkterna i) till u)
- i) **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 7.12.2022
- j) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 7.12.2022
- k) **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 31.12.2022

- l) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.1.2023
- m) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 5.4.2023
- n) **35 280** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.4.2023
- o) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 22.5.2023
- p) **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 9.6.2023
- q) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 17.7.2023
- r) **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 9.8.2023
- s) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 22.9.2023
- t) **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 16.10.2023
- u) **40 320** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 10.11.2023

Vidare yrkar sökanden ersättning för sina parts- och rättegångskostnader jämte dröjsmålsränta på dessa i enlighet med 4 § i räntelagen räknat en månad från domstolens avgörande.

Ålands hälso- och sjukvård yrkar att ansökan jämte tillhörande bilagor, till de delar som uppgifterna rör en enskild patient, beläggs med sekretess enligt 8 § lag om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar då ifrågavarande uppgifter är sekretessbelagda enligt 13 § lag om patientens ställning och rättigheter.

Som grund för sina yrkanden har Ålands hälso- och sjukvård (nedan ÅHS) framfört följande:

ÅHS har 16.12.2021 meddelat Jomala kommun att en person med Jomala som hemkommun var utskrivningsklar och i behov av kommunal socialservice. I meddelandet framkom även att betalningsansvaret för patienten skulle komma att övergå till hemkommunen från och med 22.12.2021.

Efter att ha tillställts faktura för de aktuella bäddavgifterna bestred kommunen betalningsansvar på de grunder att kommunen inte hade delgetts ett förvaltningsbeslut gällande utskrivningsmeddelandet och för att hemkommunen inte skulle vara betalningsansvarig då behovet av socialvård hos patienten är sådant att betalningsansvaret, enligt Jomala kommun, faller på Kommunernas socialtjänst k.f. (nedan KST).

Bedömningen att en patient inom hälso- och sjukvården är utskrivningsklar utgör faktisk förvaltningsutövning och ger inte upphov till ett förvaltningsbeslut. Detta framgår av förarbetet till 18 § i landskapslagen om hälso- och sjukvård. Det saknas grunder för att en utskrivning och de

konsekvenser av en utskrivning som följer direkt av lag skulle ge upphov till ett förvaltningsbeslut, som ska delges kommunen och ändring kan inte sökas i bedömningen att patienten är utskrivningsklar och de tillhörande, lagstadgade konsekvenserna.

Bestämmelserna i 18 § och 18 a § i landskapslagen om hälso- och sjukvård är specialbestämmelser genom vilka man särskilt har föreskrivit om den specifika situationen att ÅHS före det att patienten skrivits ut från den slutna vården gör bedömningen att patienten dels inte längre av medicinska skäl är i behov av slutna vård, men dels heller inte klarar sig helt utan stöd i form av socialvård.

Den allmänna huvudregeln för ansvarsfördelning är att ÅHS fullgjort sitt organiserings- och finansieringsansvar avseende slutna vård från dagen då patienten på medicinska grunder har skrivits ut.

ÅHS skyldighet att underrätta hemkommunen om bedömningen om utskrivning samt socialvårdsbehov så tidigt som möjligt och minst tre vardagar före utskrivning är de facto en extra lagstadgad skyldighet för ÅHS, vars syfte är att skapa förutsättningar för en snabb och för patienten smidigast möjlig överflyttning från ÅHS vidare till nästa instans inom den kommunala socialservicen.

Avsikterna bakom bestämmelserna är att den kommunala sektorn ska vara skyldig att stå för kostnaderna för den socialvård som patienten behöver redan från dagen efter utskrivningen. Kommunerna ska inte kunna undgå/övervältra denna kostnad till landskapsmyndigheten genom att lämna patienten hos ÅHS på dess bekostnad medan man inom kommunen planerar hur man ska kunna fullgöra sitt ansvar att tillhandahålla socialservice.

Organiseringen av socialvården och finansieringsansvarets fördelning mellan t.ex. kommunen och ett kommunalförbund är sedermera en intern fråga mellan de relevanta kommunala myndigheterna.

Det bör vidare noteras att på en obetald bäddavgift utgår dröjsmålsränta enligt 52 § landskapslag om hälso- och sjukvård från förfallodagen.

Patientens hemkommun bär enligt specialbestämmelsen i 18 a § i landskapslag om hälso- och sjukvård alltid betalningsansvar i förhållande till ÅHS i en sådan situation som avses i bestämmelsen. Hemkommunen kan inte utan ÅHS:s samtycke överföra detta betalningsansvar direkt till KST.

Att organiseringsansvaret för den socialservice patienten i det enskilda fallet är i behov av bärs av KST påverkar inte att betalningsansvaret ligger på hemkommunen.

Landskapslagen om hälso- och sjukvård har uppdaterats flera gånger efter att landskapslagen om kommunalt samordnad socialtjänst, landskapslag om socialvård och äldreomsorgslagen trätt i kraft. Till inga delar har regleringen om att det är hemkommunen som ansvarar för bäddkostnaden ändrats. Detta betalningsansvar kan således inte bestridas på den grund att KST-reformen skulle ha förändrat rättsläget, utan betalningsansvaret för bäddavgiften i förhållande till ÅHS ligger entydigt på kommunen.

Jomala kommun bär således betalningsansvar för kostnader för vården av den ifrågavarande patienten på ÅHS slutna avdelning från och med 17.12.2021, då meddelande om utskrivning av patienten delgavs kommunen.

På ovanstående grunder bör således förvaltningsdomstolen bifalla yrkandena och ålägga Jomala kommun att betala uppkomna och förfallna bäddavgifter, jämte dröjsmålsränta, för patienten ifråga.

Ärendets handläggning

Bemötande

Jomala kommun har i sitt bemötande bestridit sökandens yrkanden.

När fakturan kom bestred Jomala betalningsansvar och kommunen bestrider fortsättningsvis samtliga fakturor och dröjsmålsräntor i ärendet med motiveringen att skyldigheten att producera och finansiera service för klienten inte åligger kommunen och således åligger heller inte betalningsansvaret vid utebliven mottagning kommunen.

Jomala kommun anser även att betalningsansvar, även om det finns åligga Jomala kommun, knappast kan föreligga före den tidpunkt då ÅHS ändrade sitt tidigare ställningstagande till att utskrivningsklarhet och fakturering inte ska vara möjlig att begära omprövning av. Det är tidigast från och med 6.5.2022 som Jomala kommun ens kan komma på fråga som betalningsansvarig.

I enlighet med 95 § lag om rättegång i förvaltningsärenden yrkar kommunen att sökanden själv ska stå för sina rättegångskostnader.

Det är inte tillåtet för en primärkommun att ordna egen socialtjänst, varken att fatta myndighetsbeslut eller att verkställa service. Detta framgår av lag om kommunal samordnad socialtjänst men även av att landskapsandel för ordnande av socialvård betalas direkt till socialvårdsområdet kommunen hör till, alltså till KST.

Klientens behov av service har inte uppkommit p.g.a. psykisk eller fysisk funktionsnedsättning som beror på eller som skulle ha förvärrats av hög ålder, vilket framgår av klienthandlingarna i ärendet. Hens behov är även sådana att de inte skulle tillgodoses med vanlig äldreomsorg eller ett äldreboende som placeringshem. Det är därmed ostridigt att klienten inte är i behov av äldreomsorg i lagens mening utan sådan socialvård som KST har ansvar för att ordna. Kommunen är enligt lag förhindrad att ordna annan socialvård än äldreomsorg och kan därmed inte ta ställning till något som berör den utskrivningsklara klienten. Detta är något som kommunen inte har valt.

Jomala kommun hänvisar till vad som stadgas i 3 § i äldrelag för Åland och 3 § i landskapslag om socialvård (till definitionen av ”person och klient som behöver särskilt stöd”). Kommunen hänvisar även till det att klientens situation bättre beskrivs i handikappservicelagen än annanstans, vilket skulle berättiga

klienten till sådan service och stöd som kommunen inte har behörighet att organisera och finansiera. ÅHS har tidigare ansökt om färdtjänst för klienten baserat på denna lagstiftning.

Oavsett vilken lagstiftning som anses mest tillämplig på klientens situation har kommunen endast möjlighet att avgöra huruvida klienten hör till äldreomsorgen, vilket kommunen anser att inte är fallet. Det är inte juridiskt möjligt för kommunen att ta ställning till eller bedöma servicebehovet i det aktuella fallet utöver att konstatera att klienten inte är föremål för äldreomsorg.

Jomala kommun anser att stadgandet i 18 a § landskapslag om hälso- och sjukvård är tillämpligt på situationen. "Kommunens betalningsansvar ska dock inte inträda om anledningen till att en patient inte kan skrivas ut beror på omständigheter som ligger utanför kommunens ansvarsområde". KST är en egen myndighet, en självständig juridisk person med egna befogenheter och skyldigheter. Betalningsansvaret åligger den part vars ansvarsområde servicen tillhör.

Jomala kommun efterfrågade 3.2.2022 ett förvaltningsbeslut angående faktureringen, inte angående utskrivningsklarheten. Jomala kommun har inte ifrågasatt den medicinska bedömningen utan frågan om vem betalningsansvaret åligger. Skälet till att kommunen önskade en besvärсанvisning gällande betalningsbeslutet var att kommunen ville anhängiggöra ett ärende i förvaltningsdomstolen för att få det bekräftat att betalningsansvaret enligt 18 a § i hälso- och sjukvårdslagen i det här fallet åligger KST. Kommunen initierade inte ett tvistemål direkt eftersom kommunen fick besked att en besvärсанvisning var på kommande.

Trots att det finns stadgat att avgift får tas ut så måste det för att faktiskt tas ut en avgift finnas ett överklagbart beslut.

Om förvaltningsdomstolen trots detta kommer till slutsatsen att ÅHS ensidigt har rätt att utan möjlighet till prövning fakturera kommuner så kvarstår ändå det faktum att ÅHS:s direktör 3.2.2022 bekräftat att Jomala kommun ska få ett beslut med besvärсанvisning. I väntan på detta har Jomala kommun inte agerat utan väntat på beslut. Det kan tilläggas att ÅHS tidigare fogat anvisning om rättelseyrkande till denna typ av beslut som skickats till kommunen. Den här gången kom det istället efter ett par månader en kallelse till ett nytt möte vid vilket ÅHS 6.5.2022 meddelade att man nu ansåg att något beslut med besvärсанvisning inte skulle ges. Med detta som grund är det inte möjligt att Jomala kommun kan vara ansvarig för några kostnader före denna tidpunkt eftersom kommunen handlat i enlighet med de uppgifter som givits av ÅHS:s högste tjänsteinnehavare med ansvar för förvaltningsärenden och i enlighet med hur ÅHS tidigare hanterat dessa beslut med anvisning om rättelseyrkande.

Vidare kan nämnas att ÅHS i andra ärenden agerat som att det är KST som avses i 18 a § i hälso- och sjukvårdslagen.

Att kommunen skulle agera mellanhand mellan ÅHS och KST vore även problematiskt sett till dataskyddet. Kommunen har ingen rätt att ta del av sekretessbelagda uppgifter, exempelvis journaler, utan lagstadgat syfte.

ÅHS har tidigare gjort och gör enligt kommunens kännedom fortsättningsvis ofta bedömningar vilken myndighet som är rätt instans för klienten och levererar handlingarna direkt till den rätta instansen. Detta är en praxis som bör bevaras. Varför praxisen inte i detta fall tillämpats är för kommunen oklart.

Om någon betalningsskyldighet finns för Jomala kommun anser kommunen att den tidigast kan uppkomma från och med 6.5.2022 då ÅHS ändrat sitt tidigare ställningstagande att ett beslut med rättelseanvisning skulle skickas. Det är orimligt och försätter kommunen i ett rättsosäkert läge om betalningsskyldigheten skulle löpa för tiden fram till det att ÅHS meddelat sitt nya ställningstagande gällande huruvida utskrivningsklarhet med tillhörande faktura är föremål för potentiell omprövning. Eftersom kommunen tidigare fått utskrivningsbeslut med anvisning om rättelseyrkande och sjukvårdsdirektören bekräftat att ett sådant ska bifogas så kan kommunen inte läggas till last kostnader som uppkommit under den tid som kommunen agerat i tro att ÅHS kommer att skicka ett beslut med anvisning om rättelseyrkande.

KST har både finansierings- och organiseringsansvar för den socialvård på Åland som inte är barn- eller äldreomsorg.

Genmäle

ÅHS har inkommit med ett genmäle, vari framförts bl.a. följande.

Kommunen är inte rättslös i förhållande till ÅHS vad gäller betalningsansvaret. Kommunen kan invända mot fakturan och bestrida sitt betalningsansvar. Vid bestridande måste ÅHS, för att få igenom sitt betalningsanspråk, föra ärendet till förvaltningsdomstolen för avgörande, på det sätt som nu är fallet. Till den del som ÅHS och dess företrädare i kommunikation om utskrivning och besvärshanvisning eventuellt varit otydlig så innebär detta inte att rättsläget skulle ha förändrats.

Betalningsansvaret för bäddavgiften har således i enlighet med utskrivningsmeddelandet 16.12.2021 övergått till Jomala från och med 22.12.2021.

Enligt förarbetena till 18 a § 4 mom. landskapslag om hälso- och sjukvård avses med ”omständigheter utanför kommunens ansvarsområde” åtgärder som det faller på annan myndighet att utföra som inte kommer att kunna utföras, t.ex. om de vårdinsatser som ÅHS ansvarar för i kommunen inte kan utföras, eller att det föreligger problem med att få transporten av patienten verkställd.

Omständigheterna som avses i detta moment ska således vara relaterade till vården och omsorgen av patienten. Den omständigheten att hemkommunen anser att betalningsansvaret för bäddavgiften inte åligger hemkommunen är en administrativ fråga som inte berör vården eller omsorgen av patienten, varför betalningsansvar har inträtt för hemkommunen enligt huvudregeln.

För det fall att ifrågavarande moment skulle anses avse även annat än vårdrelaterade omständigheter kan frågan om betalningsansvaret för hemkommunen inte vara en omständighet som ligger utanför kommunens

ansvarsområde, då det enligt lag åligger kommunerna att ansvara för invånarnas socialservice.

Övrigt

Jomala kommun har 28.6.2024 inlämnat tilläggsutredning i form av ÅHS:s beslutsprotokoll av 30.5.2024. ÅHS har fått ta del av denna tilläggsutredning.

Jomala kommun har med anledning av genmälet inkommit med ytterligare en inlägga 15.5.2025. Med anledning av denna inlägga har ÅHS via sitt ombud inkommit med ytterligare en inlägga 28.5.2025.

Förvaltningsdomstolens avgörande

Förvaltningsdomstolen ålägger Jomala kommun att till Åland hälso- och sjukvård betala följande bäddavgifter jämte dröjsmålsräntor:

- **12 600** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 28.2.2022
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- **35 280** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.9.2022
- **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 31.10.2022
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 21.10.2022
- **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 7.12.2022
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 7.12.2022
- **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 31.12.2022
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.1.2023
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 5.4.2023
- **35 280** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 30.4.2023
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 22.5.2023
- **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 9.6.2023
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 17.7.2023
- **37 800** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 9.8.2023

- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 22.9.2023
- **39 060** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 16.10.2023
- **40 320** euro jämte laga dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från 10.11.2023

Jomala kommun åläggs att erlægga till Ålands hälso- och sjukvård 6 000 euro för Ålands hälso- och sjukvårds rättegångskostnader i detta ärende jämte dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. räntelagen från det en månad förflutit från den dag då beslutet funnits tillgängligt för de delaktiga i rättegången.

Skälen till förvaltningsdomstolens avgörande

Sekretessyrkandena

I 8 § i lag om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar stadgas följande:

Angående rättegångshandlingarnas offentlighet och sekretess gäller vad som föreskrivs om handlingars offentlighet i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i någon annan lag, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Förvaltningsdomstolen kan dock utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur rättegångshandlingar i den utsträckning det behövs för att säkerställa en rättvis rättegång eller något viktigt allmänt eller enskilt intresse i anslutning till ärendet.

I 13 § i lag om patientens ställning och rättigheter och 21 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslag för Åland stadgas om sekretess för uppgifter som berör patienten/klienten.

Förvaltningsdomstolen beaktar den lagstadgade sekretessen genom att det inte för allmänheten ska framgå vilken patient/klient ärendet gäller. Till den delen hålls rättegångshandlingarna sekretessbelagda i stöd av lag.

Förvaltningsdomstolen tar i beslutet in uppgifter i den utsträckning som det behövs för att det ska vara möjligt att förstå förvaltningsdomstolens slutsatser i ärendet. Det finns i anslutning till ärendet också viktiga allmänna intressen. I och med att det inte framgår vilken privatperson som saken ursprungligen gällt anser förvaltningsdomstolen att sekretessbestämmelserna i tillräcklig omfattning beaktats.

Bestämmelser

I 20 § i lag om rättegång i förvaltningsärenden stadgas följande:

Den regionala förvaltningsdomstolen handlägger som förvaltningstvistemål en tvist

- 1) som enligt lag ska avgöras som förvaltningstvistemål,
- 2) som gäller offentlighetsrättslig betalningsskyldighet,
- 3) som gäller något annat intresse eller någon annan rättighet eller skyldighet som har sin grund i ett offentlighetsrättsligt rättsförhållande, eller

4) som gäller ett förvaltningsavtal.

Ett ärende handläggs dock inte som förvaltningstvistemål, om ärendet kan eller har kunnat avgöras genom ett förvaltningsbeslut eller ett beslut med anledning av grundbesvär.

I 82 § 1 och 2 mom. i samma lag stadgas följande:

När förvaltningsdomstolen handlägger ett i 4 kap. avsett annat förvaltningsprocessuellt ärende kan domstolen avslå eller bifalla ett yrkande eller avvisa det helt eller delvis.

När förvaltningsdomstolen bifaller en ansökan som avser ett förvaltningstvistemål kan domstolen

- 1) ålägga någon att göra en betalning som grundar sig på ett offentlighetsrättsligt rättsförhållande eller ett förvaltningsavtal eller att vidta någon annan åtgärd som grundar sig på ett sådant rättsförhållande, eller
- 2) fastställa en förmån, en rättighet eller en skyldighet som grundar sig på ett offentlighetsrättsligt rättsförhållande eller ett förvaltningsavtal.

I 18 § i landskapslag om hälso- och sjukvård stadgas följande:

Om en patient som har skrivits in vid Ålands hälso- och sjukvård kommer att behöva insatser från kommunens socialservice efter det att patienten har skrivits ut, ska Ålands hälso- och sjukvård så snart som möjligt underrätta patientens hemkommun om denna bedömning.

Informationen skickas på en blankett som fastställts av landskapsregeringen och ska innehålla upplysningar om patientens namn, personbeteckning och adress samt om beräknad tidpunkt för utskrivning. Ändras den beräknade tidpunkten för utskrivning ska kommunen underrättas så snart det är möjligt.

I 18a § i samma lag stadgas följande:

Patientens hemkommun betalar ersättning till Ålands hälso- och sjukvård för en patient som vårdas inom den slutna vården efter det att den medicinskt ansvariga läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar.

Kommunens betalningsansvar inträder tre vardagar, lördagar, midsommarafon, julafton och nyårsafton oräknade, efter det att en underrättelse enligt 18 § har skickats. Om underrättelsen skickas efter klockan 12.00 inträder kommunens betalningsansvar fyra vardagar efter det att meddelandet har skickats. Kommunens betalningsansvar inträder dock aldrig tidigare än dagen efter den dag patienten bedömts vara utskrivningsklar.

Kommunen ska lämna ersättning för vård av utskrivningsklara patienter med det belopp som motsvarar kostnaden för ett vård dygn inom Ålands hälso- och sjukvård.

Kommunens betalningsansvar ska dock inte inträda om anledningen till att en patient inte kan skrivas ut beror på omständigheter som ligger utanför kommunens ansvarsområde.

I 52 § i samma lag stadgas följande:

Om en ersättning enligt denna lag inte har betalats på förfallodagen får en årlig dröjsmålsränta uppbäras enligt högst den räntefot som avses i 4 § 1 mom. räntelagen (FFS 633/1982) räknat från förfallodagen.

Förfallodagen för betalningen av dröjsmålsräntan får infalla tidigast två veckor efter att patienten har fått den vård för vilken avgiften bestämts.

Lagens förarbeten

I förarbetena LF 32/2016-2017 till 18 § och 18a § i landskapslag om hälso- och sjukvård stadgas följande:

18 § *Kommunens rätt till information om framtida insatser.* För att patientens hemkommun så snart det är möjligt efter det att en patient bedöms vara utskrivningsklar ska kunna erbjuda social service är det viktigt att planeringsarbetet kommer igång tidigt i processen. Därför ska ÅHS underrätta kommunen så snart de kan bedöma när en patient kommer att skrivas ut. På så vis får kommunen information om att en kommuninnevånare har blivit intagen i den slutna vården och att denne behöver vård och omsorg när han eller hon kommer tillbaka till kommunen. Här avses sådana insatser som behöver planering och inte sådana situationer där enskilda efter utskrivning själva exempelvis kan boka tid och ta sig till en enhet för eventuell eftervård. Det är den medicinskt ansvariga läkaren som gör bedömningen om patienten kommer att behöva kommunens tjänster efter sjukhusvistelsen men det är upp till ÅHS att bestämma vem inom den slutna vården som ska skicka meddelandet till kommunen. ÅHS har en skyldighet att meddela kommunen om den beräknade tidpunkten för utskrivning ändrats efter det första meddelandet.

18a § *Kommunens betalningsansvar för utskrivningsklara patienter.* Paragrafen reglerar när betalningsansvaret för en patient som vårdas inom den slutna vården övergår till kommunen. Detta sker när den medicinskt ansvariga läkaren bedömt att patients hälsotillstånd är sådant att patienten inte längre behöver vård inom den slutna vården. En förutsättning för att en kommun kan bli betalningsansvarig är att ÅHS har underrättat kommunen om att patienten är utskrivningsklar. Bestämmelsen omfattar de patienter som efter utskrivning från den slutna vården bedöms vara i behov av stöd och hjälp av kommunen.

Ju tidigare ÅHS skickar underrättelsen, desto mer tid får kommunen att planera de insatser som den enskilde kan komma att behöva innan betalningsansvaret övergår på kommunen. Skickas underrättelsen först när patienten är utskrivningsklar inträder kommunens betalningsansvar tre eller fyra vardagar efter det att kommunen mottagit underrättelsen.

Det finns tillfällen när det kommunala betalningsansvaret inte ska träda in trots att kommunen inte tar emot patienten innan tidsfristen löper ut. Det kommunala betalningsansvaret ska till exempel inte träda in i de fall de insatser som ÅHS ansvarar för ute i kommunerna inte kan utföras. Det kan vara en för låg bemanningsgrad på hälsovårdsjouren i kommunen som gör att en vårdkrävande patient inte kan flyttas hem. I ett sådant fall är det inte rimligt att kommunen ska bekosta patientens fortsatta vård på ÅHS. Detsamma gäller

om en patient blir kvar på ÅHS längre än planerat på grund av transportproblem utanför kommunens kontroll.

I samma förarbeten, stycke 2.1., står följande:

Det kan konstateras att ett meddelande från ÅHS om en utskrivningsklar patient inte är ett beslut i ett förvaltningsärende utan ett vårdbeslut baserat på medicinsk sakkunskap. Det handlar om faktisk förvaltningsutövning och produktion av hälsovårdstjänster vilket innebär att det inte är frågan om delgivning i förvaltningslagens bemärkelse. ÅHS kan därför informera kommunen genom att till exempel sända blanketten via en säker elektronisk överföring eller genom att faxa den. Kommunen är då informerad i samma stund som meddelandet skickades från ÅHS.

Bakgrund

I detta fall handlar det om en patient som en längre tid vistats inom den slutna vården på Ålands hälso- och sjukvård. Den medicinskt ansvariga läkaren hade gjort bedömningen att patienten var utskrivningsklar. I ärendet finns ett meddelande om utskrivningsklar patient som är daterat 17.12.2021. I meddelandet står även att fakturering kommer att ske från och med 22.12.2021. Det framgår att meddelandet givits i stöd av 18 § och 18a § i landskapslag om hälso- och sjukvård.

Det är i detta ärende ostridigt att läkaren haft rätt att göra bedömningen att patienten varit klinikfärdig och utskrivningsklar. Det har heller inte ifrågasatts att patientens hemkommun har varit Jomala. Patienten har varit utskrivningsklar, men de facto inte blivit utskriven från sjukhuset förrän långt senare.

Fakturorna är från tiden 22.12.2021-3.10.2023.

Fakturornas belopp och deras förfallodagar har i sig inte bestridits eller ifrågasatts av Jomala kommun.

Jomala kommun har inte ansett att kommunen är skyldig att producera den service som behövs och betala för de bäddavgifter som uppstår då ingen service erbjuds. Jomala kommun har ansett att detta varit och är KST:s ansvar i detta fall.

Av utredningen i ärendet framgår att patienten varit äldre än 65 år, men också att patienten under flertalet år vårdats på psykiatriska avdelningen på ÅHS. Patienten har varit i behov av boendeomsorg.

Det har varit tvistigt vem som ska erbjuda patienten denna boendeomsorg, om det är hemkommunen eller KST.

Utöver detta framgår det av handlingarna att ÅHS:s hälso- och sjukvårdsdirektör 3.2.2022 skrivit till Jomala kommuns kommundirektör att ÅHS ska skriva ett förvaltningsbeslut och till detta bifoga en besväransvisning. Senare har dock ÅHS ändrat åsikt angående detta (på ett möte 6.5.2022, enligt Jomalas kommundirektör) och då ansett att ärendet inte är sådant att ett överklagbart beslut med en besväransvisning ska ges.

Kommunen har ansett att under alla omständigheter så kan inget betalningsansvar inträda förrän denna fråga hade blivit klarlagd, vilket skett först 6.5.2022.

Kommunen har bestridit sitt betalningsansvar när kommunen har fakturerats för patientens bäddavgifter och även i rätten bestridit detta betalningsansvar.

Slutsatser

Förvaltningsdomstolen konstaterar att ÅHS följt lagens ordalydelse när ÅHS vänt sig till patientens hemkommun med meddelandet om utskrivningsklar patient och då ÅHS yrkat på betalning av hemkommunen då patienten trots utskrivningsklarhet blivit kvar på sjukhuset.

Landskapslagen om hälso- och sjukvård har tillkommit före det att ansvaret för övrig socialvård överflyttades till KST, medan äldreomsorgen och barnomsorgen blev kvar för kommunerna att ombesörja. De nu aktuella lagrummen 18 § och 18a § i landskapslag om hälso- och sjukvård har inte uppdaterats eller ändrats med anledning av den omfattande reformen.

I det ifrågavarande fallet har kommunen gjort bedömningen att kommunen inte har någon skyldighet att erbjuda äldreomsorg och att patienten borde erhålla socialvård av KST. KST har inte varit av samma åsikt som kommunen gällande detta. Det har alltså uppstått en situation där ingendera myndigheten ansett att ansvaret för serviceproduktionen tillhör dem. I lag har inte reglerats vad tillvägagångssättet i en dylik situation skall vara, för det fall att myndigheterna skulle önska lösa gränsdragningsproblematiken utanför domstol.

Utredningen visar att det uppenbarligen funnits en praxis från ÅHS:s sida enligt vilken patienter och faktureringen dirigerats till den myndighet som ÅHS ansett att borde bära det fortsatta ansvaret för patienten.

Kommunen har anfört att kommunens samtliga kommunalarbetare överförts till KST och att kommunen inte längre kan ordna socialtjänst - varken fatta myndighetsbeslut angående detta eller verkställa service.

Förvaltningsdomstolens bedömning är att de argument som kommunen anfört rent praktiskt väger tungt och det kan vara så att lagstiftaren borde se över de ifrågavarande bestämmelserna och ta ställning till vad det primära tillvägagångssättet ska vara när gränsdragningsproblematik av denna sort uppstår. Detta kan dock inte ändra på det att lagens ordalydelse är sådan att ÅHS haft rätt att rikta sig till hemkommunen, skicka utskrivningsmeddelandet till hemkommunen och debitera hemkommunen för bäddavgifter som uppstår när de facto patienten blir kvar på sjukhusets slutna avdelning.

Förvaltningsdomstolen anser inte att domstolen kan tolka lagen i direkt strid med dess ordalydelse. ÅHS har haft ett uttryckligt lagstöd för sitt agerande. I det ifrågavarande fallet har det dessutom, vid tidpunkten när patienten skrevs ut från sjukhuset, varit oklart vilken instans som haft det fortsatta ansvaret för patienten, om det varit kommunen eller KST, varvid det heller inte vore rimligt att patienten skulle bli kvar på sjukhusets slutna avdelning och ÅHS inte kunde debitera någon alls. Att ÅHS skulle ha debiterat KST direkt, oaktat det att KST motsätter sig detta, finns det inte lagstöd för och inte heller finns det lagstöd för att det är ÅHS som preliminärt skulle ha rätt att avgöra

huruvida det fortsatta ansvaret för patienten ska höra till hemkommunens äldreomsorg eller till KST.

ÅHS har anfört att kommunen kan uppfylla sitt betalningsansvar i förhållande till ÅHS och därefter yrka på betalning av KST, för det fall att kommunen anser att det fortsatta ansvaret för patienten varit KST:s. Jomala kommun har sedermera anhängiggjort ett förvaltningstvistemål mot KST.

Följande fråga som förvaltningsdomstolen har att ta ställning till är huruvida det att patienten inte kunnat skrivas ut berott på omständigheter utanför kommunens ansvarsområde. De ifrågavarande lagbestämmelserna och lagens förarbeten har inte skrivits med tanke på en sådan situation som den som uppstått i detta fall eftersom en dylik situation inte kunnat uppkomma innan det lagstiftades att kommunen skulle ansvara för äldreomsorg och barnomsorg och KST för övrig socialvård, vilket skedde 1.1.2021.

I lagens förarbeten ges som exempel på situationer när betalningsansvaret för kommunen inte ska träda in situationer när de insatser som ÅHS ansvarar för ute i kommunerna inte kan utföras. Enligt förarbetena kan det vara en låg bemanningsgrad för hälsovårdsjouren i kommunen som leder till att en vårdkrävande patient inte kan flytta hem eller transportproblem utanför kommunens kontroll.

I detta fall har det att patienten inte kunnat skrivas ut inte berott varken på ÅHS eller force majeure av något slag utan de facto på att vare sig kommunen eller KST ansett sig bära ansvaret för patienten som skulle skrivits ut. Förvaltningsdomstolen anser inte att 18 a § 4 mom. i landskapslag om hälso- och sjukvård kan tillämpas med anledning av en sådan orsak. Skulle resonemanget vara ett annat skulle detta leda till att ÅHS inte skulle kunna fakturera någon för det att en patient som är medicinskt utskrivningsklar bli kvar på sjukhuset. Detta är inte syftet med lagstiftningen.

Jomala kommun gör gällande att klientens behov inte skulle ha kunnat bli tillgodosedda med äldreomsorg. KST har varit av en annan åsikt gällande detta, åtminstone inledningsvis. I och med KST:s inställning till saken, och patientens ålder, som varit över 65 år, så torde det inte ha varit självklart vem som burit det fortsatta ansvaret för den utskrivningsklara patienten, under vilka omständigheter ÅHS i enlighet med gällande lagstiftning begärt ersättning av patientens hemkommun när patienten blivit kvar på sjukhuset. Också av denna orsak anser förvaltningsdomstolen att 18 a § 4 mom. inte kan tillämpas i detta fall. Vad gäller betalningsansvaret i förhållandet mellan Jomala kommun och KST avgörs frågan i ett förvaltningstvistemål mellan dessa parter.

Det aktuella ärendet gäller offentligrättslig betalningsskyldighet, dvs. vilken myndighet som ansvarar för de bäddavgifter som uppstått. När Jomala kommun bestridit betalningsansvaret för dessa bäddavgifter/fakturor har inte ÅHS kunnat fatta ett förpliktigande och överklagbart beslut om att Jomala kommun ska betala dem. Förvaltningsdomstolen har också haft att ta ställning till om ärendet kunnat avgöras genom ett beslut med anledning av grundbesvär. Förvaltningsdomstolen har heller inte ansett att så varit fallet med beaktande av att det i landskapslag om hälso- och sjukvård inte anges att

ersättningen skulle vara direkt utsökbar och med beaktande av hur 18a § i landskapslag om hälso- och sjukvård har utformats.

Förvaltningsdomstolen finner inte att det skulle ha någon avgörande betydelse i ärendet att Ålands hälso- och sjukvård tidigare tillämpat en annan praxis. Inte heller anser förvaltningsdomstolen att det har någon avgörande betydelse vid avgörandet av huvudsaken att informationen kring om ÅHS kommer att ge ett förvaltningsbeslut varit inkonsekvent. Oavsett detta så framgår det av lagen att kommunens betalningsansvar inträtt inom 3–4 dagar efter att informationen skickats kommunen och kommunen har av diverse orsaker bestridit betalningsansvaret. Det att det funnits oklarheter om hur ärendet ska hanteras och föras vidare ändrar inte på dessa omständigheter. För det fall att kommunen hade fått ett överklagbart beslut och överklagat det (varefter domstolen skulle ha handlagt ärendet som ett förvaltningsstvemål) så skulle ifrågavarande bäddavgifter ändå ha uppstått eftersom den ifrågavarande patienten inte erhållit något boende utanför sjukhuset förrän 3.10.2023.

I och med det ovanstående anser förvaltningsdomstolen att Jomala kommun ska åläggas att betala de bäddavgifter jämte dröjsmålsräntor som ÅHS yrkat av kommunen, enligt de belopp och de förfallodagar som angetts i ansökan och som beloppsmässigt och vad gäller förfallodagarna inte har bestridits av kommunen.

Rättegångskostnaderna

I 95 § 1 och 2 mom. i lag om rättegång i förvaltningsärenden stadgas följande:

En delaktig i rättegången är skyldig att helt eller delvis ersätta en annan delaktigs rättegångskostnader, om det särskilt med beaktande av avgörandet i ärendet är oskäligt att denne själv ska stå för sina rättegångskostnader.

När ersättningsskyldighetens skälighet bedöms kan hänsyn dessutom tas till ärendets rättsliga oklarhet, de delaktigas egna åtgärder och ärendets betydelse för parten.

ÅHS har av Jomala kommun yrkat i ersättning för sina rättegångskostnader 8 186,25 euro, exklusive moms. I beloppet ingår 30 h arbete. Timarvodet har före 1.1.2025 varit 265 e/h och därefter 280 euro/h, exklusive moms.

Jomala kommun har bestridit yrkandet på rättegångskostnader.

Med beaktande av avgörandet i ärendet är det skäligt att Jomala kommun betalar ÅHS:s skäliga rättegångskostnader.

Förvaltningsdomstolen finner det vara skäligt att Jomala kommun ersätter ÅHS:s skäliga rättegångskostnader med 6 000 euro. ÅHS har även yrkat att dröjsmålsränta ska börja löpa vad gäller dessa kostnader, varvid även dröjsmålsränta i enlighet med 4 § 1 mom. räntelagen i stöd av 101 § lag om rättegång i förvaltningsärenden döms ut från det att en månad förflutit från det att beslutet funnits tillgängligt för de delaktiga i rättegången.

Tillämpade rättsnormer

I motiveringen nämnda bestämmelser jämte 1 § i landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter

Att söka ändring

Ändring i detta beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvärsskriften ska inlämnas till högsta förvaltningsdomstolen. Besvärsanvisning medföljer som bilaga (Förvaltningsbesvär 01.20).

Meddelande om rättegångsavgift 01.25

Förvaltningsdomstolens sammansättning

Ärendet har avgjorts av förvaltningsdomstolens ledamöter Irina Wikström, Kristina Fagerlund och Sandra Kevin.

Föredragande

Irina Wikström

Detta beslut är elektroniskt verifierat i förvaltningsdomstolens ärendehanteringssystem.

Distribution

Beslut mot mottagningsbevis

Ålands hälso- och sjukvård /ombud, utan rättegångsavgift

Avskrift mot mottagningsbevis

Jomala kommun

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter

Ålands förvaltningsdomstol
Torggatan 16 A (PB 31), 22101 Mariehamn
aland.fd@om.fi
Tfn 029 56 50 250

Bilaga till förvaltningsdomstolens beslut

BESVÄRSANVISNING (Förvaltningsbesvär)

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunder för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om:

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid och dag för delfående

Besvär ska anföras **inom 30 dagar från dagen för delfåendet av förvaltningsdomstolens beslut**, denna dag inte medräknad.

Mottagaren anses ha fått del av ett beslut som sänts per **brev** som vanlig delgivning den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte mottagaren visar att delfåendet skett vid en senare tidpunkt. Beslutet har sänts den dag beslutet är givet. Denna dag uppges på beslutets första sida.

När ett **bevisligt delgivningssätt** används anses mottagaren ha fått del av beslutet den dag som framgår av mottagnings- eller delgivningsbeviset. Vid mellanhandsdelgivning anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter den dag som anges på delgivningsbeviset för mellanhandsdelgivningen.

När **vanlig elektronisk delgivning** används anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes (per e-post eller via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst), om inte något annat visas. Vid **bevislig elektronisk delgivning via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst** är dagen för delfåendet den dag då beslutet har hämtats från e-tjänsten.

En handling som sänts per brev eller med ett elektroniskt meddelande anses dock ha kommit till en **myndighets** kännedom på ankomstdagen.

Besvärens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska följande anges:

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter inklusive uppgift om postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress); om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- den grund på vilken besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd föreligger
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena
- vad besvärsrätten grunderar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Medan besvären är anhängiga ska högsta förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna. Om flera personer anför besvär tillsammans, kan det i besvären anges att en av dem är kontaktperson.

Bilagor till besvären

Till besvären ska följande fogas:

- det överklagade beslutet med besvärsanvisning,
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ett ombud ska foga till besvären en fullmakt såvida inte samma person har uppträtt som ombud vid en tidigare handläggningsfas eller ombudet är advokat, offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd.

Inlämnande av besvär

Besvär ska inom besvärstiden lämnas till **högsta förvaltningsdomstolen**. Besvären ska vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid. Detta gäller också då besvären inlämnas via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst eller per e-post. Handlingarna kan lämnas in även via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst. Handlingarna sänds per post eller elektroniskt på avsändarens ansvar.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter:

Besöksadress:	Postadress:
Fabiansgatan 15	PB 180
Helsingfors	00131 HELSINGFORS

Telefon: 029 56 40260 (registratorskontoret)

Fax: 029 56 40382

E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

**RÄTTEGÅNGSAVGIFT SOM UPPBÄRS FÖR HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT
I ÄRENDEN SOM ANHÄNGIGGÖRS FRÅN OCH MED 1.1.2025**

För behandling av ett ärende som gäller ändringssökande och ett besvärstillståndsmål vid högsta förvaltningsdomstolen uppbärs en rättegångsavgift på **610 euro**.

Rättegångsavgift uppbärs vid högsta förvaltningsdomstolen inte för avgiftsfria prestationer som avses i 5 § i lagen om domstolsavgifter eller om det föreligger en i 4 § i nämnda lag avsedd grund för att inte uppbära rättegångsavgift.

Rättegångsavgift tas inte heller ut om högsta förvaltningsdomstolen ändrar ett överklagat beslut till förmån för ändringssökanden. Avgift tas dock ut oberoende av utgången i ärendet vid ändringssökande som gäller ett förhandsavgörande som meddelats i ett skatteärende.

Rättegångsavgift tas inte ut hos dem som med stöd av rättshjälpslagen är befriade från behandlingsavgifter eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i lag är befriade från avgifter som ska betalas för myndigheternas åtgärder.

Lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015)

meddelande om rättegångsavgift 01.25

13.6.2025

Styrelsen

AHS/32/2024

§ 53 Tjänsteförändringar, beslut per capsulam

Offentligt

Beredare Avtals- och lönespecialist Terese Åsgård

ÅHS budgetram för 2025-2027 samt de krav på resultatförbättringar 2025-2029 om sammanlagt 6,1 miljoner euro som landskapsregeringen ställer på ÅHS kräver effektiviseringar inom olika delar av organisationen. På grund av ekonomiska orsaker upphandlar ÅHS köp av tjänster för transkribering av journaldiktat av extern tjänsteleverantör samt inför digital patientanmälan för patienter. Åtgärderna medför att de medicinska sekreterarnas tjänsteuppgifter minskar väsentligt och varaktigt. Samarbetsförhandling har förts i ärendet.

Tjänsteförändringarna genomförs från och med 3.11.2025.

Innan ÅHS kan fatta beslut om att inrätta, ombilda eller dra in de tjänster som planeras inom ramen för budget 2025 ska ÅHS i enlighet med tjänstemannalagen göra en behovsutredning över varje tjänst samt begära utlåtande av landskapsregeringen. I sitt utlåtande från 30.5.2025 konstaterar landskapsregeringen att den inte har några anmärkningar gällande förslagna tjänsteförändringar.

Indragning av tjänst

1. Medicinsk sekreterare, 20 st vid internservice, sekreteraravdelningen (INT4103, 4107, 4109, 4110, 4111, 4112, 4115, 4120, 4121, 4122, 4123, 4126, 4128, 4129, 4131, 4132, 4134, 4135PB, 4136PB, 4137)

(Hänvisning: 4d § tjänstemannalagen)

Ombildning av tjänst

2. Receptionist (EKO9404) ombildas till receptionist, ekonomienheten med aktuell placering vid information & växel 63 %, 24 t/v.

(Hänvisning: 4e § tjänstemannalagen)

Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunens förslag

Styrelsen godkänner nedan nämnda tjänsteförändringar i enlighet med bilagda

13.6.2025

Styrelsen

AHS/32/2024

behovsutredningar.

Beslut

Enligt förslag.

Beslutet fattat av styrelsen per capsulam den 2.6.2025.